

פלאי התורה

הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תבל

כס"ד | גליון ס"ט | פרשת שמיני (שבת פרה) | ת'הא ש'נת פ'לאות ב'תורה | אדר ב' - חודש שמרבים בו בשמחה

הקשר לפרשה

תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים - בהסתלקותו של האי גאון וצדיק, בקי בכל מכמני התורה, אשר יגע כל ימיו במסירות נפש אמיתי בלימוד התורה יומם ולילה, הגאון האדיר רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זצ"ל, בשושן פורים. ובזכות שאנו עוסקים במשנתו של האי גאון וצדיק, בודאי יקויים בנו מאמר חז"ל (יבמות ק"ז.). כל האומר דבר שמועה מפיו של הצדיק בעוה"ז, שפתותיו דובבות בקבר, ובספר חסידים (סי' רכ"ד) כתב - דכוננת חז"ל, שהצדיק מתפלל ומליץ טוב בקברו לעוסקים בתורתו [החידות דלהלן מספר מנחת תודה פרק ל'].

נושא השבוע

חידות נפלאות מהגאון הגדול הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

פלאי הפרשה והמועדים

חידות נפלאות בעניני הפרשה והמועדים

חידוד ג'

איך יתכן, מקום מסוים שכולם אסור לעמוד שם ולהתפלל, ורק לאדם אחד מותר לו להתפלל שם, וגם דבר טוב הוא שיתפלל שם (ולא מדובר בקודש הקדשים שהכהן גדול מתפלל שם ביום כיפור)?

תשובה: מדובר בבקעה ושדה, שאינם מוקפים מחיצות דאסור להתפלל שם, וכדאיתא בברכות (דף ל"ד): אמר רב כהנא חציף עלי מאן דמצלי בבקעה. וכן נפסק בשו"ע (או"ח ססימן צ' סעיף ה') דאסור להתפלל במקום פרוץ כמו בשדה, מפני שכשהוא במקום צניעות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר, וע"ש עוד בנו"כ, אבל מי שנעשה לו נס שם, יכול להתפלל שם, וגם טוב שיתפלל שם.

חידוד ד'

נפסק בשו"ע (סימן קצ"ט סעיף ט') דטומטום אינו יכול לזמן בברכת המזון, כיון שהוא ספק זכר ספק נקבה, איך יתכן, שרק טומטום יכול לזמן? תשובה: מדובר באופן שאכלו על שולחן אחד שני זכרים ושתי נקבות וטומטום, דאז ממה נפשך רק הטומטום יכול לזמן.

חידוד א'

איך יתכן, אדם שלא נגע בשום טומאה ולא הסיט שום דבר טמא ולא נמצא באהל שיש שם טומאה, ואעפ"כ הוא נטמא משום שמביט על דבר מסוים?

תשובה: מדובר במי ששומר ומפקח על 'פרה אדומה', שהוא ובגדיו נטמאים אף שלא נגע בה, ובגמרא יש שני טעמים בזה: טעם א' - משמר כעושה מעשה דמי, ולטעם זה - הוא טמא מן התורה. טעם ב' - גזירה שמא יזיז בה אבר. ולטעם זה - הוא טמא רק מדרבנן (בבא מציעא דף צ"ג, והרמב"ם הלכות פרה אדומה פ"ה ה"א פסק כטעם השני בגמרא - שהוא טמא רק מדבריהם, גזירה שמא יזיז בה אבר).

חידוד ב'

איך יתכן, אדם עשה דבר אסור, אם יש עדים על כך - אסור להורגו, ואם אין עדים על כך - מותר להורגו?

תשובה: מדובר באופן שאדם 'בא במחותרת', אם יש עדים - אסור להורגו, ואם אין עדים - מותר להורגו, וכמש"כ רש"י בפרשת משפטים (פרק כ"ב פסוק ב') ד"ה שלם ישלם - הגנב, ממון שגנב ואינו חייב מיתה. ואונקלוס שתרגם "אם עינא דסהדיא נפלת עלוהי", לקח לו שיטה אחרת, לומר שאם מצאוהו עדים קודם שבא בעל הבית, וכשבא בעל הבית התרו בו שלא יהרגוהו, 'דמים לוי, חייב עליו אם הרגו, שמאחר שיש רואים לו, אין הגנב בא על עסקי נפשות, ולא יהרוג את בעל הממון.

פלאות הקוראים

חידות נפלאות מהקוראים החושבים

חידוד מהרה"ג ר' חיים שמעון רובין שליט"א - מחו"ר כולל קראקא ב"ב איך יתכן, אדם שנמצא לבד בחדר, ואני שומע אותו מבחוץ איך שהוא מברך 'ברכת הנהנין', ובלוי לראות על מה הוא מברך, אני יכול לדעת על מה הוא בירך, וגם שאותו דבר גדל בארץ ישראל ולא בחוץ לארץ?

תשובה: אם אדם שומע שחבירו מברך 'בורא שמן ערב', זה ברור שהוא מברך כעת על שמן אפרסמון שגדל בארץ ישראל, וכנפסק בשו"ע (או"ח סימן רט"ז ס"ד) דעל שמן אפרסמון מברך 'בורא שמן ערב'. ובקיצור שו"ע (סימן נ"ח סעיף ו') כתב - על שמן אפרסמון הגדל בארץ ישראל - לחשיבותו שגדל בארץ ישראל, קבעו לו ברכה בפני עצמה 'בורא שמן ערב'.

גליון זה נודב ע"י הארגון החשוב "נתיבות התשובה"

לעי"נ מוריניו שר התורה הגאון האדיר

רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי בן הגאון רבי יעקב ישראל זצ"ל עלה לגנוזי מרומים בשושן פורים.

ולעי"נ יהודית (גיודי) בת אליעזר ליטמן ע"יה

ולעי"נ ההורים, אלדד בן משה וצילה בת משה

זכות הפצת 'מתיקות התורה' יהא לעילוי נשמתם

הסיפור המיוחד שרצה הגר"ח להביא בספרו הנפלא 'ארחות יושר'

למה הוא לא מגיע בזמן? **השיב הסוחר** - מה זה משנה מתי אני מגיע? העיקר אני מגיע! הרי בסוף אני משלים את התפילה. **אחרי זמן הגיע אותו סוחר להרב של בית הכנסת בפנים נפלות, וסיפר לו** - שכל הבית מלאכה שלו נשרף, והוא יודע למה זה קרה לו, כי הוא לא הקפיד להגיע בזמן לתפילה. אז **שאל אותו הרב** - מהיכן הוא יודע זאת? **השיב הסוחר** - שכשפרצה השריפה הזמינו מיד 'מכבי אש', ואכן הם הגיעו, אבל לא בזמן, קצת מאוחר, מדה כנגד מדה. הם אמרו שכבר יבואו. וכשהגיעו לאחר דקות ספורות, ראו שהכל כבר נשרף. והוסיף הגר"ח זצ"ל - **אם הייתי יודע סיפור זה בעת כתיבת ספרי 'ארחות יושר' הייתי כותב סיפור זה בספר זה במאמר החיזוק על תפילה.**

בספר מנחת תודה (תורה פרק מ"ה) מובא סיפור נפלא - פעם שאלו את הגאון הגר"ח קנייבסקי זצ"ל מאיזה 'בית כנסת', מה לעשות שהמתפללים מאחרים לתפילה ולא הועיל במה שאיחרו את זמן התפילה בשביל הקהל. **אמר להם הגר"ח זצ"ל** - **לא יועיל שום דבר, ומיד סיפר המעשה שראה בספר שאחד הוציא במיוחד לזרז שיבואו בזמן לתפילה.** פעם היה סוחר בעל בית ליצור ארונות וכדומה שהיה מקפיד להגיע כל יום לתפילה אבל לא בזמן, פעמים היה מגיע בברוך שאמר, ופעמים הגיע בישתבת, הכל היה לא בזמן קבוע, **והרב של בית הכנסת ניגש אליו ושאל אותו** - אם הוא כבר כל כך מקפיד להגיע לתפילה,

אגונות והתמדה מבהילה, וכח התורה העצומה של הגר"ח

ושאל נאמר ביתו של הגר"ח הג"ר אליהו מן שליט"א - למה בחר הרב ללמוד דוקא מסכת בבא בתרא בזמן קצר. והשיבו הגר"ח - **רציתי לראות אם אפשר ללמוד מסכת בבא בתרא ביום אחד [בלי הרשב"ם].**

בספר בדידי הוי עובדא (פרק א') מהגאון רבי שמואל דוד הכהן פרידמעאן שליט"א מובא סיפור נורא ששמע מידי נאמן - פעם שאל את הגר"ח זצ"ל, היכן מצינו בחז"ל שתחיית המתים תתחיל ממערת המכפלה? וכששאל הימנו זאת, היה הגר"ח מהלך בחוץ, ואחד ממקורביו תמך בידו מצד אחד, והניף ידו **השנית פעם אחת ואמר** - אין זה מוזכר בתלמוד בבלי, ואח"כ הניף ידו פעם ב' **ואמר** - גם אין זה בירושלמי, ושוב הרים ידו ואמר - אינו נמצא במדרש תנחומא, **והרים ידו עוד פעם ואמר** - וגם לא בזוהר, ואחר כך אמר - אמנם כן זה מובא בתיקוני זוהר.

ובספר הנ"ל (פרק ל"ד) מובא סיפור נפלא על כח התורה של הגר"ח זצ"ל - הרב מנחם ערבה שליט"א סיפר לי, כשבא לגור בבני ברק, חזר בנו יום אחד מהת"ת כשהוא מתפתל ביסורים, נגשנו לרופא, ובצילום אולטרא סאונד שעשו לבני התברר שיש לו בכליות הרבה אבנים, שגרמו לדלקת. המצב היה חמור, הרבה דם ומוגלה נזל לו מהכליות. הרופא קבע - לבצע למחרתו בבוקר השכם, פרוצדורה של ריסוק אבנים בכליות, כמובן זו פרוצדורה קשה מאד ולא רגילה, ובפרט לעלם בגיל צעיר כזה. בצר לי נגשתי לביתה של רבי חיים, שם צבאו הרבה אנשים שביקשו עצות וברכות, ושפכתי לפניו שיחי, בהצביעי על בני החולה שסובל מדלקת כליות חריפה וזקוק לפרוצדורה קשה שרוצים לעשות מיד בבוקר. **רבי חיים פנה אל הילד ושאל אותו היכן אתה לומד, בני השיב לו.** ורבי חיים נתן לו כמה סטירות לחי קלות, מתוך חיבה, ואמר לו - **תהיה מתמיד בתורה ולא יאונה לך כל רע.** יצאנו מבית הרב מעודדים ומלאי בטחון, התעלמנו לגמרי מהתור לריסוק האבנים בכליות שהיה אמור להתקיים באותו בוקר. בבוקר השכם - הלך בני לתלמוד תורה ולמד שם בהתמדה, וראה זה פלא, הכאבים נעלמו לגמרי והדלקת חלפה כאילו לא הייתה, בלי שום טיפול רפואי, ומאז לא ידע על אבנים ובעיות בכליות.

עוד סיפור נורא מובא בספר הנ"ל (שם) - באחת השנים כשחל להיות ערב פסח בשבת, ערך הגר"ח את הסיום שהוא רגיל לעשות מדי שנה [על ש"ס בבלי וירושלמי, תוספתא, מדרש רבה ומדרש תנחומא, רמב"ם ושו"ע, זוהר הק', זוהר חדש ותיקוני זוהר] ביום חמישי י"ב ניסן, כדעת המשנה ברורה (או"ח סימן ת"ע סק"ו, שם מכריע כשיטה שמובא בשו"ע שם בסתם שמתענים ביום חמישי), שזמן תענית בכורים בער"פ שחל להיות בשבת, הוא ביי"ב ניסן שחל ביום ה' ולא בערש"ק שחל ביי"ג ניסן. והנה ביום שלאחריו בערש"ק עשה הגר"ח סיום נוסף, והפעם, על כל מסכת בבא בתרא שלמד בו ביום. **ואמר הגר"ח טעמו ונימוקו** - היות והאבא הסטיפלער זצ"ל אמר - שפסקו של המשנה ברורה לערוך את הסיום ביום ה' אינו מוסכם אצל כל הפוסקים, ויש החולקים וסוברים שיש לעשות בערש"ק (כמובא בשו"ע שם בשם י"א), והורה לי - שאעשה סיום גם בערש"ק, ולכן לאחר הסיום ביום ה' התחלתי ללמוד מסכת בבא בתרא, וסיימתי בערש"ק.

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאות בעיני הפלאות

תשובת הגר"ח זצ"ל לאחר אסון ורסאי - האם יש לחשוש מלהכנס לאולמות בב"ב

בספר מנחת תודה (תורה, עמ' תמ"ז) מובא - לפני שנים התמוטטה רצפת אולם שמחות בשעת שמחה ועשרות נהרגו ונפצעו רח"ל ("אסון ורסאי"), ורצפת האולם שם היתה עשויה מסוג מסוים של חומר קל, ובאו לשאול את הגר"ח זצ"ל, היות ובכמה אולמות בבני ברק עשויה הרצפה מחומר דומה, ומפחדים שגם הם יתמוטטו, האם אכן צריך לחשוש מלהכנס לאולמות אלו? **והשיב הגר"ח** - אפשר להכנס לשמח שם חתן וכלה ואין צורך לחשוש. והוסיף - שבזמן של החזון איש נפלו מטוסים, והחזון הגיב על כך ואמר - לא מטוסים נפלו, אלא אנשים נפלו בגלל העבירות שלהם, ואותו דבר כאן, האולם התמוטט כי לא היו צנועים שם.

טעם נפלא בשם הדובנער מגיד - מדוע זכה המן שבני בניו למדו תורה

בספר הנ"ל (עמ' תכ"א) מובא - פעם אמר הגר"ח בליל פורים, דאיאתא בחז"ל דבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. וצריך לבאר מפני מה זכה המן לכך. וביאר בשם הדובנער מגיד - על פי מעשה שהיה בן מלך שאכל איזה מאכל, וזה נתקע לו בגרון, וכמעט שנחנק. למזלו עבר שם השונא של המלך, וכשראה את בן המלך נתן לו מכה הגונה בעורפו, ועל ידי זה עף החוצה האוכל שנתקע. כמובן שהלה לא ידע מזה, וכונתו היה רק להזיק לבן המלך. אחר כך באו לשאול את המלך, איזה שכן מגיע לשונאו, דסוף סוף על ידי ניצלו חייו של בן המלך. השיב המלך - לו בעצמי לא אפשר לתת שכן, כיון שנתכווין להרוג את בני, אבל שסוף סוף יצא מזה טובה, נצפה את צאצאיו שיקבלו ממני שכן לרוב. והנמשל לענינו - **המן נתכווין להרע, אבל היות ועל ידו יצא טובה גדולה שחזרו ישראל בתשובה, ואמרו גדולה הסרת טבעת וכו', הוא נענש, אבל זכה שבני בניו למדו תורה בבני ברק.**

טעם נפלא - למה לא התירו בדורות הראשונים לכתוב תורה שבע"פ כדי לזכור

בספר בדידי הוי עובדא (פרק ג') מובא ששאלו להגר"ח - לפי דברי המהרש"א בבי"ב (דף י'): דלימוד בכתב מסוגל לזכרון, מדוע לא התירו לכתוב בדורות הראשונים את התורה שבעל פה כדי שיע"כ יזכרו את התורה שבע"פ. **והשיב תשובה נפלאה** - כל הסוגלה דכתיבה מועלת לזכרון נתחדש רק לאחר שהתירו לכתוב תורה שבע"פ, ולפני כן זה לא הועיל.

להזמנת דרשות נלהבות ומשמחות,
מבחר תוכניות "פלאי התורה"
בכל מקצועות התורה,
(יש אפשרות בליווי מצגת),
זיכרים, ושבתות מרוממות ומשמחות.
ניתן לפנות: 058-3275596

גליון זה מאוצרותיו של המשפיע הרה"ג
ר' דוד נתנאל שורץ שליט"א
יו"ר מכון "פלאי התורה"
ומגיש בשי"ג "אהל התורה" - סאסוב
ומח"ס "יד המשפטי"
| אין לפסוק הלכה למעשה מהגליון |
© כל הזכויות שמורות

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות,
ולשליחת חידות בכל מקצועות התורה
ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות:
דואר - רחוב ר"י הנשיא 10/19א, אשדוד
טלפון - 052-7156981
פקס - 153-88556981
מייל - dn0527156981@gmail.com